

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historiae ecclesiasticae saeculi ... XVI supplementum

Fecht, Johann

Francofurti et Spirae, 1684

VD17 VD17 3:315948Z

CLXVIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122751](#)

EPISTOLARUM THEOLOGICARUM

A. 1569.

304 hisce diebus celebravit, cum Domina Elizebetha, sorore Regis Daniae, Christiani, quæ prius Magno, Duci Megapol. Henrici filio, nupta fuit.

Dux Johannes Albertus cum uxore circa finem superioris anni profectus est ad sacerdotum, Ducem Prussiae, ubi audimus à rege Polonia: & aliis nova bella cudi, adversus Ducem, Moscorum & Rutenorum, cui mense Octobri superioris anni etiam Suecæ Rex Gustavus bellum intulit, duxto exercitu 4000. ad fines Finlandie.

DEUM oro, ut pacem Ecclesiæ & piis studiis necessariam, Germania tribuat & nos omnes doceat, regat, & servet. De vestræ Ecclesiæ & vicinarum conditione quæso ut ad me perscribas.

Ex vestris literis ad M. Samuelem & ad me scriptis intellexi, missa esse ad vos quædam mea ~~carissimam~~ in Evangelion Matthæi. Hæc nunc arbitrio stentque cadantque tuo.

Si ea isthic emendatè excudi voles, nos ducenta exemplaria solvemus. Et spero, Studioſis quibusdam laborem meum non ingratum fore.

Filio tuo Johanni, egregia ad virtutem indole prædicto, Libellum de Virtutibus, recens æditum, mitto. Et DEUM oro, ut ipsius studia & mores regat, ut DEO grata, & tibi patri, voluptati & ornamento sint.

Bene & feliciter vale. Rostochii, die 16. Februarii, quo clarissimus vir, D. Philippus Melanthon, sexagesimum suæ ætatis annum ingreditur, in quo ut Deus ipsi corporis & animi vires confirmet, & postea vitam diutissime proroget, toto pectori ore.

David Chytraeus.

CL XVIII.

(Epistola scripta, anno 62.)

S. D. Reverende & Clariſſime Vir.

Ktempe detua & Ecclesia ac Scholæ vestræ statu certi aliquid cognoscere cupivi: Quem posteaquam ex tuis literis diligenter & prolixe descriptum perspxi, etiamſi de perturbatione isthic orta dolebam, tamen quod & tu ex gravissimo morbo recreatus sis, & collegæ tui omnes una cum D. Eryhraeo & aliis in Domino sint unum, doceant unum, fateantur & unum, toto pectori lætabar: & Filium DEI oro, ut placidam catastrophen reliquæ tragedie tribuat. In hac ora Baltica & vicinis Regnis Daniae, Norici, & Gothia sumus

A. 1569.

P A R S T E R T I A.

305

mus DEI beneficio in vera de DEO doctrina, à Luthero accepta, consensus est. Bremæ seditionem moverunt sacramentarii Duce uno consule D. Alberti Hardbergii patrono, & à reliquo Senatu recte sentiente, iniquissimas conditones vi extorserunt. Qua de causa tres consules & 16. Senatores ex urbe in exilium voluntarium discesserunt. Nostræ Academiæ conditionem mediocrem ex adjunctis pagellis cognosces: Quibus etiam libellos Chronologicos adjunxi, quos D. Erythræo & M. Glocero exhibebis: ac salutem illis reverenter & officiose meis verbis nunciabis. Bene & feliciter vale. Rostochii, 6. Augosti.

David Chyträus.

C L X I X.

(Incertum, quo anno scripta.)

S. Multis nominibus beasti me, ornatissime vir, tuis illis, tam eruditis, Christianaque charitate adeò plenis, literis. Nam quod meum qualemcumque officium candide adeò interprætaris & ministerii communionem adeò amanter amplecteris, pro eo ac decebat gratissimum mihi fuit, eoque nomine gratias ingentes tibi ago & habeo. Sed & quod de ^{divinis} inter ministros sopita scribis, tanto majore voluptate accepi, quanto graviore tristitia percussus fui, simulac eam, per quosdam ingenti cum scandalô, & tempore adeò iniquo, excitatam inaudieram. Nec qua ratione malum sanaretur, vel cogitare poteram, nisi velut à machina Dominus consilium daret & opem, sic præsertim flagrantibus (ut ferebatur) quorundam studiis. Beneficium ergo Domini agnosco, quo paroxysmus per quam odiosus & periculo plenus in optatam quietem exierit, adeòquæ & occasionem præbuerit, disciplinæ Christi plenius constituedæ, & ad alias quoque propagandæ ecclesias. Sic novit Dominus, mala nostra, ad nominis sui gloriam & Ecclesiarum profectum convertere. Idem rogandus est, ut eam pacem ecclesiæque incolumentem perpetuam esse velit. Nos hic in alta securitate vivimus, qua utinam non ad licentiam abutamur, sed ut ad Christi jugum & nos paremus, quo evitetur Antichristi exactoris sceptrum plusquam ferreum. Nam vicinis adeò passim oppressis immunitatem polliceri nobis qui possumus, si pari cum aliis ingratitudine, contraq; verbum obstinatio & impoenitentia DEI pergamus irritare furorem? Atque hoc magis incumbendum nobis est, ne nostro desimus officio, quod hac fatali temporum clade, gravissimum sustinemus omnes. Ex Helvetiorum Comiciis nihil certi accepimus. Scissas esse sententias constat de Fædere Gallico, idque ob eam maxime causam, quod in martyrum sanguinem crudeliter adeò grassari Rex per-

Qq

gat